

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Введено в дію Наказом
Від 07.06.2017 р. №2020/18

Ректор _____ В.С. Бакіров

Тимчасовий стандарт вищої освіти

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

(першим (бакалаврським), другим (магістерським), третім (освітньо-науковим))

За освітньо-професійною

(освітньо-професійною / освітньо-науковою)

програмою

Фінанси, банківська справа та страхування

(назва програми)

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Схвалено Вченою радою університету “29” травня 2017 року, протокол №8_.

Розробники Стандарту:

Гарант

Швайко Мар'яна Леонідівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

Члени групи

Дорошенко Надія Олександрівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна;

Загорська Дар'я Михайлівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна;

Тимчасовий стандарт підготовки

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

(назва рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня)
галузь знань: 07 Управління і адміністрування

Спеціальністю

072 Фінанси, банківська справа та страхування

Тип диплому

одиничний
(одиничний, подвійний, спільний)

Обсяг програми

240
(кредитів ЄКТС)

Нормативний термін навчання

4 роки

Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за програмою, і вимоги до професійного відбору вступників.

На навчання для здобуття ступеня бакалавра приймаються особи, які здобули повну загальну середню освіту або освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста.

Відбір претендентів на навчання за Спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» здійснюється на конкурсних засадах, виходячи з рівня успішності вступників. Абітурієнти повинні успішно пройти ЗНО з трьох встановлених предметів: українська мова і література, математика і географія.

Вступник для навчання за першим бакалаврським рівнем вищої освіти ВНЗ МОН «ХНУ імені В.Н.Каразіна» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» повинен мати високий рівень загальноєкономічної підготовки, бути здатним до активної навчальної і громадської діяльності, володіти достатньою ерудицією та культурою, що забезпечувало б розвиток його особистості та сприяло б прогресу України.

Вступник повинен вміти орієнтуватись у світі культури, творчо працювати над удосконаленням своїх культурно-освітніх знань, обґрунтовувати свою світоглядну та громадську позицію, аналізувати економічні проблеми, жити в умовах світоглядного і політичного плюралізму, бути переконаним патріотом української держави, вміти працювати в колективі, діяти з врахуванням вимог етики і права.

До вступника з точки зору його психологічних особистісних якостей і властивостей висуваються такі вимоги: висока працездатність, активність до сприйняття інформації, висока ступінь концентрації уваги, здатність до алгоритмізації дій, аналітичність мислення, дослідницька здібність, здатність до ризику, комунікабельність і партнерство тощо. До психологічних властивостей та якостей особи, що є протипоказаними для професійної діяльності в сфері фінансів, належать: нечесність, відсутність уваги до інтересів людей, невміння і небажання працювати, слабка концентрація фізичних і розумових сил та уваги, значні труднощі у сприйнятті інформації.

Мета програми

Надати освіту в області фінансів, банківської справи та страхування із широким доступом до працевлаштування, підготувати студентів із особливим інтересом до певних областей фінансово – кредитної діяльності для подальшого навчання в магістратурі. Підготовка конкурентоздатних фахівців, які вирізнялися б сукупністю системних уявлень про сучасну сферу професійної діяльності, глибоким економічним та управлінським знанням, навиками аналізу економічних та фінансово-кредитних проблем, постановки задач і оцінки наслідків альтернативних варіантів рішень.

Мета навчання за цією програмою обумовлена широким впровадженням новітніх методів фінансово – кредитної діяльності в діяльність промислових, фінансових і підприємницьких структур та органів державного управління.

Характеристики програми:

- **предметна область (галузь знань);**
галузь знань: 07 Управління і адміністрування

- **основна зорієнтованість програми (для спеціальності – також зазначити можливі спеціалізації на вищих рівнях);**

Програма зорієнтована на підготовку кваліфікованих фахівців першого рівня вищої освіти у галузі фінансів, банківської справи та страхування. Досягнення стійких темпів розвитку та позитивних результатів діяльності підприємств безпосередньо залежить від ефективності організації їх фінансової діяльності а також ефективного функціонування всієї фінансово-кредитної системи країни.

- **спрямованість програми (академічна, практична, дослідницька, прикладна, комбінована тощо);**

академічна і практична;

- **відмінності від інших подібних програм (мова викладання, стажування за кордоном, практики тощо).**

На відміну від існуючих програм підготовки бакалаврів з фінансів, банківської справи та страхування, акценти зроблено на:

1) поєднанні класичної фундаментальної освіти та прикладного знання, яке формує цілісне розуміння процесу у бізнес – середовищі, адмініструванні та економіці;

2) формування креативного стилю мислення в галузі розвитку фінансово-кредитної сфери та підприємництва, вихованню лідерів, які здатні активно діяти у сфері організації фінансово-економічної діяльності на різних рівнях національного господарства, розглядаючи його, як основну складову функції розвитку підприємств і підприємництва в цілому;

4) суворому дотриманні тимчасового стандарту освіти у змісті професійних компонентів.

Програмні компетентності

У рамках спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування компетентності поділені на два класи:

- 1 **Спеціальні / фахові (specific)**
- 2 **Загальні / універсальні (generic)**

Таблиця. 1

Основні спеціальні / фахові компетентності, якими повинен володіти випускник Вищого навчального закладу МОН України «Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Зміст виробничої функції	Назва типового завдання діяльності	Шифр типового завдання діяльності	Зміст уміння	Шифр уміння
--------------------------	------------------------------------	-----------------------------------	--------------	-------------

Зміст виробничої функції	Назва типового завдання діяльності	Шифр типового завдання діяльності	Зміст уміння	Шифр уміння
1. Організаційна	Розробка фінансових планів	ПФ.Е.01	Уміти організувати розробку фінансової стратегії господарюючих суб'єктів, здійснювати поточне й оперативне фінансове планування за основними напрямками діяльності й структурними підрозділами.	ПФ.Е.01 ПР.О.01
	Управління грошовими потоками підприємств	ПФ.Е.02	Уміти забезпечувати постійну фінансову рівновагу підприємства на основі формування достатнього обсягу грошових коштів для обслуговування всіх сфер господарської діяльності, оптимізації розподілу грошових коштів, вирівнювання грошових потоків у часі та просторі, а також підтримання постійної платоспроможності підприємства. Ефективно використовувати тимчасово вільні грошові кошти.	ПФ.Е.02 ПР.О.02
	Управління майном підприємства	ПФ.С.03	Уміти визначати реальну вартість і потребу в окремих видах майна, оптимізувати його склад і структуру, забезпечувати ліквідність й ефективність використання.	ПФ.С.03 ПР.Н.03
	Управління прибутком підприємства	ПФ.Д.04	Уміти визначати стратегічні завдання управління прибутком підприємства на основі системи взаємозв'язку чинників, що його формують. Управляти механізмом формування операційного прибутку на основі застосування операційного важеля. На основі оптимізації пропорцій між прибутком, що капіталізується й споживається, обґрунтовувати політику розподілу прибутку й формувати дивідендну політику господарюючих суб'єктів.	ПФ.Д.04 ПР.З.04
	Управління позиковим капіталом	ПФ.С.05	Уміти ефективно залучати й використовувати в господарсько-фінансовій практиці позиковий капітал. Розробляти політику формування фінансової структури капіталу на основі використання ефекту фінансового важеля та інших критеріїв.	ПФ.С.05 ПП.З.05
	Управління інвестиціями	ПФ.Е.06	Уміти оцінювати інвестиційну привабливість окремих проектів, обирати найбільш ефективні з них. Формувати реальні інвестиційні програми і портфелі фінансових інвестицій, ефективно управляти ними.	ПФ.Е.06 ПП.З.06
	Управління фінансовими ризиками	ПФ.Е.07	Уміти ідентифікувати основні ризики, що притаманні діяльності підприємства, оцінювати фінансові ризики й обсяги можливих втрат, що пов'язані з ними. Розробляти управлінські дії щодо мінімізації фінансових ризиків, їх	ПФ.Е.07 ПП.З.07

Зміст виробничої функції	Назва типового завдання діяльності	Шифр типового завдання діяльності	Зміст уміння	Шифр уміння
			профілактики і запобігання.	
	Антикризове фінансове управління	ПФ.Д.08	Уміти організувати ризик-менеджмент на підприємстві, здійснювати діагностику фінансової кризи та прогнозування банкрутства на основі постійного моніторингу фінансового стану господарюючого суб'єкта. Застосовувати внутрішні механізми фінансової стабілізації. В необхідних випадках обґрунтовувати форми й методи санації. Складати плани санації, організувати її фінансування, виконувати функції арбітражного керуючого в конкурсному провадженні.	ПФ.Д.08 ПП.3.08
	Управління конфліктами	СВ.Д.09	Уміти аналізувати конфлікти, що виникають на підприємстві, знаходити шляхи їх подолання. Володіти методами профілактики конфліктів.	СВ.Д.093 Р.О.09
	Управління процесом зростання вартості підприємства (бізнесу)	ПФ.Д.10	Уміти впливати на фактори, що примножують вартість підприємства (бізнесу). Впроваджувати вартісно-орієнтовану культуру. Використовувати потенційні можливості примноження нематеріальних активів.	ПФ.Д.10 ПР.Н.10
	Формування корпоративної культури	СВ.С.11	Уміти формувати корпоративну культуру і цінності, здійснюючи вдумливий підбір персоналу і його соціалізацію. Використовувати на практиці цінності, що пов'язані з культурою, орієнтованою на досягнення.	СВ.С.113 П.Н.11
	Створення згуртованої команди працівників	СВ.С.12	На основі налагодження взаємовигідного партнерства створювати згуртовану команду, члени якої максимально розкривають свій потенціал.	СВ.С.12 ПР.О.12
	Використання кооперативної форми власності при вирішенні фінансово-економічних проблем	СВ.С.13	Уміти розпізнавати й реалізовувати можливості щодо створення кооперативних організацій, приймати рішення, що стосуються ефективного використання кооперативної форми власності у сфері залучення та ефективного використання кредитних ресурсів.	СВ.С.13 ПР.О.13
	Управління інтелектуальною власністю	ПФ.Е.14	Уміти самостійно визначати та оцінювати об'єкти інтелектуальної власності; укладати ліцензійні договори на їх використання відповідно до чинного законодавства	ПФ.Е.14 ПП.О.14
	Організація захисту інтелектуальної власності	ПФ.С.15	Уміти організувати роботу щодо захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності; здійснювати правову охорону об'єктів інтелектуальної власності; розпоряджатися правами на об'єкти інтелектуальної власності	ПФ.С.15 ПП.О.15

Зміст виробничої функції	Назва типового завдання діяльності	Шифр типового завдання діяльності	Зміст уміння	Шифр уміння
	Екологічний менеджмент та екологічний маркетинг	ПФ.С.16	Уміти забезпечувати економічний захист природи та екологічної безпеки населення і виробництва шляхом удосконалення господарського механізму природокористування, включаючи фінансові важелі	ПФ.С.16 ПП.О.16
	Управління власним капіталом	ПФ.С.17	Уміти оцінювати й реалізовувати можливості і перспективи оперативного збільшення обсягів власних фінансових ресурсів підприємства, ефективно використовувати особливості споживчої кооперації з формування власного капіталу. Уміти працювати з пайовими цінними паперами акціонерних товариств різних типів.	ПФ.С.17 ПП.Р.17
	Організація емісії акцій і облігацій акціонерних товариств	ПФ.Д.18	Уміти організувати і проводити згідно з чинним законодавством емісію цінних паперів акціонерних товариств; визначати умови і порядок емісії, рівень дивідендів або відсотків, а також порядок передачі грошових та інших прав, що впливають з цінних паперів, іншим особам; забезпечувати належний облік прав власності на іменні цінні папери.	ПФ.Д.18 ПР.О.18
	Організація випуску облігацій державних і місцевих позик	ПФ.Д.19	Уміти організувати і проводити згідно з чинним законодавством емісію облігацій державних і місцевих позик. Не допускати використання “фінансових пірамід”, забезпечувати погашення облігацій місцевих позик достатніми джерелами фінансових ресурсів і використовувати залучені кошти найраціональнішим чином.	ПФ.Д.19 ПП.Р.19
	Організація випуску векселів	ПФ.Д.20	Уміти проводити весь комплекс операцій щодо випуску і обігу простих і переказних векселів. Вміти застосовувати векселі як знаряддя комерційного кредиту та інструмент розрахункових відносин між господарюючими суб'єктами різних форм власності для покриття взаємної заборгованості у межах існуючих платіжних систем.	ПФ.Д.20 ПП.О.20
	Проведення виробничих нарад щодо бюджетного планування, фінансового контролю; оподаткування, касового виконання бюджету	СВ.Д.21	Вміти проводити виробничі наради, на основі проведеного аналізу і прогнозних оцінок забезпечувати прийняття обґрунтованих рішень.	СВ.Д.21 ПР.Р.21

Зміст виробничої функції	Назва типового завдання діяльності	Шифр типового завдання діяльності	Зміст уміння	Шифр уміння
	Проведення виробничих нарад, пов'язаних з удосконаленням фінансового управління підприємством	СВ.С.22	На основі проведеного фінансового аналізу вміти готувати доповіді та виступи на виробничі наради і готувати прийнятні для практики рішення	СВ.С.22 ПР.Р.22
2. Техно-логічна	Здійснення оцінки вартості окремих об'єктів майна й підприємства (бізнесу)	ПФ.Д.01	Вміти використовувати основні методи й підходи до оцінки вартості підприємства (бізнесу), знати законодавчу базу в сфері оціночної діяльності для ефективного управління підприємством в умовах кризової економіки.	ПФ.Д.01 ПП.3.01
	Ефективне управління капіталом і грошовими потоками підприємств і організацій споживчої кооперації	ПФ.Д.02	Уміти оцінювати й виявляти резерви підвищення ефективності використання власного й позикового капіталу кооперативних організацій і підприємств. Здійснювати техніко-економічне обґрунтування залучення позикового капіталу. Оцінювати ефективність інноваційно-інвестиційної діяльності, розробляти норми й нормативи основних елементів оборотного капіталу в споживчій кооперації. Обґрунтовувати методи нарахування амортизації та ставки орендної плати.	ПФ.Д.02 ПР.3.02
	Використання фінансової звітності в споживчій кооперації	ПФ.С.03	Уміти користуватися внутрішньо системною кооперативною звітністю для обґрунтування розв'язання конкретних фінансових ситуацій.	ПФ.С.03 ПР.О.03
	Здійснення екологічної експертизи	ПФ.Д.04	Уміти проводити екологічну експертизу та застосовувати методи оцінки еколого-економічних збитків; визначати еколого-фінансові проблеми використання і охорони атмосферного повітря, водних, земельних, мінеральних і біологічних ресурсів	ПФ.Д.04 ЗП.О.04
	Організація моніторингу банківської системи	ПФ.Д.05	Уміти складати аналітичний огляд стану та тенденцій розвитку ринку банківських послуг, оцінювати фінансову сталість комерційних банків при укладанні з ними договорів суб'єктами підприємництва	ПФ.Д.05 ПП.3.05
	Організація системи моніторингу фінансової діяльності підприємства	ПФ.С.06	Вміти з'ясувати фінансовий стан і кредитоспроможність підприємств усіх форм власності, здійснювати контроль за виконанням довгострокових і короткострокових (поточних) зобов'язань і застосовувати заходи щодо їх ефективної реалізації. Вміти обґрунтовувати конкретні управлінські рішення для підвищення доходності	ПФ.С.06 ПП.О.06

Зміст виробничої функції	Назва типового завдання діяльності	Шифр типового завдання діяльності	Зміст уміння	Шифр уміння
			підприємства, організації та установи. Організувати контроль щодо збільшення надходжень процентів і дивідендів від фінансових вкладень.	
	Використання фінансової звітності за результатами фінансово-господарської діяльності підприємства	ПФ.С.07	Уміти використовувати фінансову, статистичну та оперативну звітність, обчислювати показники фінансово-господарської діяльності підприємства, організації та установи. Використовувати звітність як важливий інструмент фінансового менеджменту, застосовувати сучасні комп'ютерні технології для визначення і оцінки фінансових показників, зберігати комерційну таємницю. Вміти складати консолідований баланс спільних підприємств з іноземними інвестиціями.	ПФ.С.07 ПП.О.07
	Оперативний контроль за динамікою фінансових розрахунків	ПФ.Д.08	Вміти здійснювати об'єктивну оцінку динаміки грошових потоків, контролювати стан дебіторсько-кредиторської заборгованості, сприяти зміцненню розрахунково-платіжної дисципліни. Використовувати основи організації і принципи діяльності сучасних платіжних систем.	ПФ.Д.08 ПП.Н.08
	Аналіз ліквідності і рентабельності	ПФ.С.09	Вміти здійснювати об'єктивний аналіз спроможності підприємства, комерційного банку, організації та установи виконувати кредитно-фінансові зобов'язання; достовірно визначати співвідношення рівнів ліквідності коштів, що є в розпорядженні підприємств усіх форм власності та комерційних банків; розраховувати ліквідність балансу; проводити аналіз рентабельності і прогнозувати шляхи її збільшення.	ПФ.С.09 ПП.Н.09
	Здійснення казначейством касового виконання державного і місцевих бюджетів за доходами і видатками	ПФ.С.10	Уміти здійснювати розпис доходів державного та місцевих бюджетів, оплату витрат розпорядників коштів; вести облік надходжень доходів, складати звіти про підсумки касового виконання бюджетів усіх рівнів за доходами та видатками; зберігати державну таємницю; контролювати рух бюджетних коштів; своєчасно реструктурувати безнадійну заборгованість платників, складати реєстри доходів до позабюджетних фондів.	ПФ.С.10 ПП.О.10
	Здійснення платежів розпорядників коштів	ПФ.С.11	Уміти проводити розпис всіх статей видатків бюджету. На основі системи нормативів визначати конкретні обсяги	ПФ.С.11 ПП.Р.11

Зміст виробничої функції	Назва типового завдання діяльності	Шифр типового завдання діяльності	Зміст уміння	Шифр уміння
			видатків за статтями бюджету. Вміти розписувати видатки бюджету на основі здійснення прогнозів соціально-економічного розвитку; здійснювати контроль за цільовим використанням бюджетних коштів .	
	Регулювання взаєморозрахунків між державним і місцевими бюджетами	ПФ.С.12	Вміти планувати розподіл бюджетних коштів в розрізі розпорядників коштів. Використовувати діючі нормативні документи для здійснення відповідних платежів.	ПФ.С.12 ПП.Р.12
	Здійснення обліку лімітів видатків бюджету	ПФ.С.13	Уміти проводити взаєморозрахунки між бюджетами різного рівня. Здійснювати взаємозв'язок бюджетних операцій у центрі і на регіональному рівні. Проводити заліки взаємної заборгованості, складати реєстри-довідки про результати інвентаризації протоколів взаємозаліків.	ПФ.С.13 ПП.Н.13
	Контроль казначейства за касовим виконанням бюджетів усіх рівнів	ПФ.С.14	Уміти здійснювати ефективний контроль за касовим виконанням бюджету; обліковувати надходження по їх джерелах і видах. Уміти контролювати касові видатки бюджету, здійснювати їх облік з метою контролю загального стану виконання бюджету, вести облік, систематизацію та кодифікацію законодавчих, інструктивних, інших нормативних документів з казначейської справи.	ПФ.С.14 ПР.Р.14
	Контроль за виконанням кошторисів бюджетних установ	ПФ.С.15	Уміти контролювати достовірність обліку у бюджетних установах, повноту обрахування коштів, їх своєчасний облік та достовірність інформації з використання коштів відповідно до єдиних кошторисів доходів і видатків, перевіряти правильність розрахунково-касового обслуговування бюджетних установ у комерційних банках.	ПФ.С.15 ПР.О.15
	Управління біржовою справою (фондовою біржею)	ПФ.Д.16	Уміти працювати на фондовій біржі; управляти біржовими процесами згідно законодавчих і нормативних актів, статуту і правил фондової біржі.	ПФ.Д.16 ПП.Н.16
	Контроль за обігом цінних паперів	ПФ.Д.17	Уміти здійснювати ефективний контроль за обігом цінних паперів. Вміти укладати та виконувати угоди щодо цінних паперів, які не пов'язані з їх випуском.	ПФ.Д.17 ПП.О.17
	Здійснення депозитарної діяльності	ПФ.С.18	Уміти проводити весь комплекс операцій з надання послуг щодо зберігання цінних паперів та/або обліку прав власності на цінні папери. Вміти здійснювати обслуговування всіх видів угод з цінними паперами; здійснювати	ПФ.С.18 ПП.О.18

Зміст виробничої функції	Назва типового завдання діяльності	Шифр типового завдання діяльності	Зміст уміння	Шифр уміння
			нагляд та контроль за суб'єктами ринку цінних паперів.	
	Здійснення розрахунково-клірингової діяльності	ПФ.С.19	Уміти здійснювати розрахунки за операціями емітента щодо випущених цінних паперів, одиничні розрахунки за договорами щодо цінних паперів, розрахунки за договорами щодо цінних паперів за результатом клірингу. Вміти визначати взаємні зобов'язання щодо угод з цінними паперами та розрахунків з ними.	ПФ.С.19 ПР.Р.19
	Здійснення фінансового моніторингу на ринку цінних паперів	ПФ.Д.20	Вміти виявляти ознаки фінансових операцій, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу, вести реєстр фінансових операцій, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом.	ПФ.Д.20 ПР.Р.20
	Організація торгівлі на фондовому ринку	ПФ.С.21	Уміти розробляти суттєві умови цивільно-правових договорів, пов'язаних з переходом прав власності на цінні папери і прав за цінними паперами. Вміти проводити брокерську та дилерську діяльність, андеррайтинг та управління цінними паперами згідно з чинним законодавством.	ПФ.С.21 ПП.О.21
	Розробка стратегії і тактики інвестиційної діяльності	ПФ.Е.22	Уміти розробляти сукупність практичних дій щодо реалізації інвестицій; планувати стратегію і тактику вкладення майнових та інтелектуальних цінностей в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності; розробляти фінансові програми інноваційної діяльності як форми інвестиційної діяльності, в тому числі у банківській сфері; вести облік, систематизацію та кодифікацію законодавчих, інструктивних та інших нормативних документів з питань інвестиційної діяльності.	ПФ.Е.22 ПР.Р.22
	Диверсифікація інвестиційної діяльності	ПФ.Е.23	Вміти формувати інвестиційний портфель за критеріями оптимальності відповідно до типу інвестиційної стратегії. Вміти ідентифікувати фінансові ризики інвестиційної діяльності та розробляти стратегію і тактику їх мінімізації.	ПФ.Е.23 ПР.Р.23
	Здійснення інвестицій у цінні папери	ПФ.Д.24	Уміти здійснювати весь комплекс операцій щодо інвестицій в цінні папери; надавати послуги, які сприяють укладанню угод з цінними паперами на біржовому та позабіржовому ринках цінних паперів. Володіти методичними прийомами оцінки ефективності	ПФ.Д.24 ПР.Р.24

Зміст виробничої функції	Назва типового завдання діяльності	Шифр типового завдання діяльності	Зміст уміння	Шифр уміння
			інвестицій у цінні папери.	
	Надання послуг оперативного і фінансового лізингу	ПФ.Д.25	Вміти розробляти та приймати фінансові рішення на кожному етапі реалізації угоди лізингу сільськогосподарської техніки, обладнання, транспортних засобів.	ПФ.Д.25 ПР.Р.25
	Здійснення факторингових операцій	ПФ.Д.26	Уміти проводити весь комплекс факторингових операцій; здійснювати факторингове обслуговування шляхом переуступки неоплачених боргових зобов'язань. Уміти правильно розробляти умови надання факторингових послуг та визначати плату за послуги факторингу.	ПФ.Д.26 ПР.О.26
	Проведення фінансових операцій з іпотекою	ПФ.Д.27	Вміти проводити фінансові операції з нерухомістю згідно з чинним законодавством; здійснювати іпотечне кредитування, оцінку вартості нерухомого майна та земельних ділянок.	ПФ.Д.27 ПР.Р.27
	Забезпечення санітарно-гігієнічних умов праці на робочих місцях.	СП.С.28	Володіти навичками і вміннями забезпечення санітарно-гігієнічних умов праці на виробничих місцях при проведенні різного роду робіт.	СП.С.28 ПП.Н.28
3. Прогностична	Планування фінансів підприємств	ПФ.Д.01	Вміти здійснювати прогнозування і планування фінансових показників, обґрунтовувати показники поточних фінансових планів, застосовувати багатоваріантні підходи щодо визначення остаточних показників фінансових планів на основі заданих критеріїв. Проводити діагностику планових фінансових показників.	ПФ.Д.01 ПП.Р.01
	Розробка бізнес-планів	ПФ.Д.02	Вміти розробляти бізнес-план підприємства згідно з міжнародними стандартами та нормами чинного законодавства. Визначати необхідні обсяги фінансових ресурсів і джерела їх надходжень для виконання тих чи інших інвестиційних і виробничих програм.	ПФ.Д.02 ПР.Р.02
	Прогнозування фінансової рівноваги підприємства	ПФ.Д.03	Володіти конкретними прийомами фінансового планування і прогнозування. Вміти управляти фінансовими ризиками на підприємстві, враховувати фінансові чинники внутрішнього і зовнішнього середовища для прогнозування його фінансової рівноваги. Вміти розраховувати матрицю фінансової рівноваги, прогнозувати грошові видатки і доходи.	ПФ.Д.03 ПР.О.03
	Складання балансу грошових доходів і видатків підприємств різних форм власності	ПФ.С.04	Вміти розробляти фінансовий план підприємства за надходженнями і видатками; прогнозувати доходи і відрахування, обґрунтовано оцінювати	ПФ.С.04 ПП.О.04

Зміст виробничої функції	Назва типового завдання діяльності	Шифр типового завдання діяльності	Зміст уміння	Шифр уміння
			взаємовідносини з бюджетом; проводити розрахунки показників за основними статтями фінансового плану підприємства, організації, установи.	
	Контроль за системою оподаткування суб'єкта підприємництва	ПФ.С.05	Здійснювати податкове планування і контроль за системою оподаткування підприємства, організації, установи; проводити обґрунтовані розрахунки всіх податків і платежів до бюджету; контролювати повноту і своєчасність сплати податків.	ПФ.С.05 ПП.Р.05
	Організація фінансової роботи на підприємстві	ПФ.С.06	Уміти здійснювати планування фінансів, облік фінансових ресурсів, контроль і аналіз їх використання, регулювання доходів і витрат, стимулювання виробництва, організувати роботу фінансових служб на підприємстві.	ПФ.С.06 ПП.О.06
	Підбір керівників відділів за фаховими ознаками	СВ.Д.07	Уміти здійснювати підбір персоналу для виконання обов'язків керівників підрозділів, працювати з кадрами.	СВ.Д.07 ПР.Р.07
	Планування доходів бюджетів усіх рівнів	ПФ.Д.08	Вміти проводити планування величини, складу і структури доходів бюджетів усіх рівнів: податків, зборів та інших обов'язкових платежів, надходжень з інших джерел, що встановлені чинним законодавством: зберігати державну таємницю.	ПФ.Д.08 ПП.О.08
	Планування видатків бюджетів усіх рівнів	ПФ.С.09	Вміти складати розрахунки за видатками бюджетів, забезпечувати розподіл бюджетних коштів за цільовим використанням; проводити нормування витрат бюджетів; формувати оптимальну структуру видатків і збалансування бюджетів.	ПФ.С.09 ПП.О.09
	Визначення джерел фінансування економічних, соціальних, екологічних та наукових програм	ПФ.Д.10	Уміти використовувати затверджені методики обґрунтування бюджетних та позабюджетних джерел фінансування різноманітних програм відповідно до напрямів державної політики.	ПФ.Д.10 ПП.О.10
	Розробка проектів зведених балансів фінансових ресурсів на відповідній території (область, місто, район)	ПФ.С.11	Вміти працювати із зведеними регіональними (область, район, місто) балансами фінансових ресурсів, починаючи з розробки їх проектів. Використовувати методи застосування в регіонах субсидій, дотацій і субвенцій на основі оптимізації міжбюджетних відносин.	ПФ.С.11 ПП.О.11
	Розробка кошторисів доходів і видатків	ПФ.С.12	Уміти розробляти і аналізувати кошториси доходів і видатків бюджетних установ. Уміти планувати обсяги як бюджетних, так і позабюджетних фондів (у тому числі за	ПФ.С.12 ПП.Н.12

Зміст виробничої функції	Назва типового завдання діяльності	Шифр типового завдання діяльності	Зміст уміння	Шифр уміння
			рахунок платних послуг).	
	Моніторинг виконання бюджетів усіх рівнів	ПФ.Е.13	Уміти здійснювати моніторинг забезпечення повного і своєчасного формування доходів бюджетів за джерелами їх надходження і безперебійне фінансування усіх передбачених заходів: контроль за виконанням кошторисів (бюджетів) державних та позабюджетних фондів.	ПФ.Е.13 ПП.Н.13
	Складання та оформлення договорів, актів приймання робіт щодо бюджетного планування	СВ.С.14	Уміти складати акти приймання робіт, володіти правовими основами бюджетного планування.	СВ.С.14 ПР.О.14
4. Конт- рольна	Контроль за формуванням та використанням бюджетних коштів	ПФ.С.01	Уміти здійснювати контроль за регіональним формуванням та використанням централізованих та децентралізованих бюджетних коштів. Уміти застосовувати ефективні методи фінансового контролю. Здійснювати комплексні ревізії і тематичні перевірки.	ПФ.С.01 ПП.О.01
	Контроль за міжбюджетними розрахунками	ПФ.С.02	Вміти проводити обов'язкові контрольні дії щодо документальної і фактичної перевірки законності, доцільності і ефективності міжбюджетних операцій за період, що перевіряється.	ПФ.С.02 ПП.О.02
	Виявлення резервів скорочення видатків усіх рівнів	ПФ.Д.03	Уміти визначати шляхи раціонального використання бюджетних коштів, економії видатків бюджетів усіх рівнів, виявляти резерви економії та ефективного використання матеріальних і фінансових ресурсів у бюджетних установах.	ПФ.Д.03 ПП.Н.03
	Забезпечення дотримання законодавства про податки	ПФ.Д.04	Уміти працювати з відповідними нормативно-правовими актами з питань податкового законодавства. Вміти співпрацювати з платниками податків з точки зору формування у них потреби в добровільному і свідомому виконанні податкового законодавства; організувати та проводити документальні перевірки.	ПФ.Д.04 ПР.Р.04
	Надання податкових консультацій та інформаційно-довідкових послуг платникам податків з питань оподаткування	ПФ.Д.05	Уміти інформувати і консультувати платників податків та допомагати у здійсненні податкового планування. Дотримуватись правил податкової дисципліни і вимагати цього від усіх платників податків; надавати відповіді за зверненнями платників податків.	ПФ.Д.05 ПР.Р.05
	Здійснення контролю і забезпечення	ПФ.Д.06	Уміти оперативно контролювати господарську ситуацію щодо платників	ПФ.Д.06 ПР.О.06

Зміст виробничої функції	Назва типового завдання діяльності	Шифр типового завдання діяльності	Зміст уміння	Шифр уміння
	обґрунтованості обчислення та сплати податків і податкових платежів		податків, застосовувати ефективні методи і прийоми для податкового контролю. На основі чинного законодавства вміти правильно обчислювати всі види податків і платежів до бюджету; здійснювати документальні перевірки з питань повноти обчислення та своєчасності перерахування податків і зборів.	
	Контроль за правильністю та своєчасністю розрахунків платників із бюджетом	ПФ.С.07	Уміти оперативно контролювати розрахунки з бюджетом підконтрольних платників податків; забезпечувати контроль за податковими нарахуваннями. Повинен вміти застосовувати комп'ютерні мережі і бази даних для здійснення податкового контролю; вміти проводити аналіз причин та оцінку фактів порушень податкового законодавства; визначати «рейтинг» податкового ризику	ПФ.С.07 ПР.О.07
	Дотримання та вдосконалення методики обчислення податків	ПФ.С.08	Уміти працювати з відповідними законодавчими актами і інструкціями; застосовувати на практиці встановлений алгоритм обчислення податків. Вміти використовувати уніфіковані форми розрахунків і декларацій щодо різних категорій платників податків, визначати величину пільг при розрахунках податків.	ПФ.С.08 ПФ.С.08
	Вибір форми розрахунків з бюджетом	ПФ.С.09	Уміти застосовувати на практиці встановлену нормативними документами форму розрахунків із бюджетом. Уміти виявляти факти приховування та заниження сум податків.	ПФ.С.09 ПР.Р.09
	Контроль за дотриманням норм охорони праці, техніки безпеки, вимог охорони навколишнього середовища	СВ.Д.10	Уміти здійснювати контроль за дотриманням норм охорони праці, техніки безпеки, наукової організації праці та вимог екологічної безпеки	СВ.Д.10 ПР.О.10
5. Технічна	Використання сучасних комп'ютерних технологій у діяльності суб'єкта господарювання (установи)	ПФ.С.01	Уміти виконувати постановку завдань за фахом для рішення на ПК за допомогою сучасних інформаційних технологій. Уміти організувати електронну комерцію.	ПФ.С.01 ПП.3.01
	Комп'ютеризація функцій і завдань фінансиста	ПФ.С.02	Володіти навичками користувача у функціональних офісних пакетах; використовувати вбудовані, логічні та інші функції для розв'язування	ПФ.С.02 ПП.3.02

Зміст виробничої функції	Назва типового завдання діяльності	Шифр типового завдання діяльності	Зміст уміння	Шифр уміння
			фінансових завдань; вміти будувати професійні діаграми й графіки, вирішувати задачі за допомогою програми «Пошук рішень», кореляційно-регресійного та економетричного аналізу в середовищі MS Excel. Уміти створювати шаблони документів з метою комп'ютеризації діяльності фінансиста в MS Excel. Користуватися комунікаційними програмами для роботи у глобальній інформаційно-комунікаційній мережі Internet.	
	Автоматизація складання звітності	ПФ.С.03	Складати звітність підприємства (установи) як в межах єдиної автоматизованої системи обліку, так і на підставі даних обліку з використанням різних автоматизованих систем; використовувати програмні продукти «1С: Підприємство», «Бест-Звіт+», «Бест-Звіт: 1ДФ». Уміти подавати звіти про показники діяльності суб'єкта господарювання в електронному вигляді.	ПФ.С.03 ПР.3.03
6. Дослідницька	Проведення науково-дослідної роботи щодо вивчення фінансових відносин	ПФ.Е.01	Володіти методологічними прийомами наукових досліджень, застосовувати прикладні методики аналізу фінансових процесів, використовувати сучасні методи системного аналізу.	ПФ.Е.01 ЗР.Р.01
	Аналіз наукової інформації за темою дослідження	ПФ.Е.02	Уміти діяти в сучасному інформаційному середовищі, володіти навичками знаходження необхідної наукової інформації, володіти технікою швидкого читання і сприймання інформації з наукових публікацій. Вміти працювати з комп'ютерними інформаційними системами, включаючи мережу Internet.	ПФ.Е.02 ЗП.Н.02
	Аналіз результатів досліджень та розробка рекомендацій щодо їх впровадження	ПФ.Е.03	Володіти сучасними методами обробки наукової інформації та її систематизації, вміти визначати наукову новизну, теоретичну і практичну значимість наукового дослідження та обґрунтовувати доцільність впровадження його результатів у практичну діяльність суб'єктів ринку.	ПФ.Е.03 ЗР.Р.03
	Впровадження результатів дослідження	ПФ.Е.04	Уміти розробляти методики, рекомендації, пропозиції та оцінювати ефективність впровадження результатів наукового дослідження в практику фінансово-господарської діяльності. Вміти передбачати економічні, соціальні і морально-етичні наслідки застосування на практиці нових розробок і методик.	ПФ.Е.04 ЗП.П.04
	Використання ін	ПФ.Е.05	Уміти працювати із сучасними	ПФ.Е.05

Зміст виробничої функції	Назва типового завдання діяльності	Шифр типового завдання діяльності	Зміст уміння	Шифр уміння
	формаційних технологій для збору і обробки інформації		інформаційними технологіями. Володіти різноманітними практичними навичками щодо комп'ютерного збору і обробки інформації.	ЗП.О.05

Таблиця. 2

Основні загальні / універсальні компетентності, якими повинен володіти випускник Вищого навчального закладу МОН України «Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування

№/№ п/п	Шифри виробничої функції, типового завдання діяльності та уміння	Виробнича функція, типове завдання діяльності та уміння	Вид і клас типового завдання діяльності, вид та рівень сформованості уміння
1.	1.01.	Здатність до критики та самокритики	СП.С.ПР.Р
2.	1.02.	Уміння планувати та управляти часом	СП.С.ПР.Р
3.	2.01.	Здатність генерувати нові ідеї (креативність)	ПФ.Е.ПР.Р
4.	2.01.	Уміння знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різноманітних джерел	ПФ.Д.ПП.Р
5.	3.01.	Розуміння зобов'язань щодо безпеки	ПФ.Д.ПР.Н
6.	3.02.	Уміння ідентифікувати, формулювати та розв'язувати проблеми	ПФ.Д.ПП.Р
7.	4.01.	Уміння застосовувати знання на практиці	ПФ.Д.ПП.Р
8.	4.02.	Здатність приймати обґрунтовані рішення	ПФ.Е.ПР.Р.
9.	5.01.	Уміння проводити дослідження на відповідному рівні	ПФ.Е.ПР.О
10.	5.02.	Уміння працювати в команді	ПФ.Е.ПП.Н
11.	6.01.	Знання та розуміння предметної області, професії	ПФ.С.ПП.Н
12.	6.02.	Уміння працювати в міжнародному контексті	ПФ.Д.ПР.Р
13.	7.01.	Уміння спілкуватися з експертами з інших галузей знань (не фахівцями)	ПФ.Д.ПР.Р
14.	7.02.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	ПФ.Д.ПР.Р
15.	8.01.	Здатність до підприємницького мислення та вміння взяти на себе ініціативу	ПФ.Е.ПР.Р
16.	8.02.	Міжособистісні навички та вміння взаємодіяти	СВ.Е.ПР.Н
17.	9.01.	Уміння розробляти та управляти проектами	ПФ.Д.ПР.Р

№/№ п/п	<i>Шифри виробничої функції, типового завдання діяльності та уміння</i>	<i>Виробнича функція,</i> типове завдання діяльності та уміння	Вид і клас типового завдання діяльності, вид та рівень сформованості уміння
18.	9.02.	Визначеність та наполегливість у постановці задач та здатність взяти на себе відповідальність	СП.Д.ПР.Р
19.	10.01.	Здатність адаптуватися та діяти в нових ситуаціях	СВ.Е.ПР.Р
20.	10.04	Уміння оцінювати та управляти якістю виконуваної роботи	ПФ.Д.ПР.О
21.	11.03.	Уміння мотивувати людей та досягати спільних цілей	СВ.Е.ПР.Р

Програмні результати навчання

Бакалавр підготовлений до роботи за такими видами економічної діяльності:

- управління у сферах фінансової та податкової діяльності (L 75.11.6);
- фінансове посередництво (J 65);
- грошове посередництво (J 65.1);
- діяльність центрального банку (J 65.11.0);
- фінансовий лізинг (J 65.21.0);
- надання кредитів (J 65.22.0);
- інше фінансове посередництво (J 65.23.0);
- допоміжні послуги у сфері фінансового посередництва та страхування (J 67);
- організація будівництва об'єктів нерухомості для продажу чи здавання в оренду (K70.11.0);
- діяльність агентств нерухомості (K 70.31.0);
- консультації з питань комерційної діяльності та управління (K 74.14.0);
- управління підприємствами (K 74.15.0);
- надання інших комерційних послуг (K 74.87.0);
- державне управління (L 75);
- управління на рівні областей та міст загальнодержавного підпорядкування (L 75.11.3);
- допоміжна діяльність у сфері державного управління (L 75.14.0);
- управління на рівні районів, міст, внутрішньоміських районів (K 75.11.4);
- управління на рівні сіл та селищ (L 75.11.5);
- діяльність у сфері інформатизації: оброблення даних (K 72.3);
- вища освіта (M 80.30.0);
- інші види діяльності у сфері освіти (M.80.4).

Вимоги професійних стандартів (у разі їхньої наявності)

Немає.

Придатність до працевлаштування

Фахівець підготовлений за спеціальністю «Фінанси, банківська справа та страхування» здатний виконувати зазначену нижче професійну роботу:

- 121 Економіст підприємств, установ і організацій;
- 122 Економіст виробничих та інших основних підрозділів;
- 1231 Економіст фінансових, бухгалтерських, економічних, юридичних та адміністративних підрозділів;
- 1239 Керівник інших функціональних підрозділів підприємств і організацій;
- 131 Керівник малих підприємств без апарату управління;
- 1461 Менеджер у сфері грошового посередництва;

- 1462 Менеджер у сфері фінансового лізингу;
- 1463 Менеджер у сфері надання кредитів;
- 1465 Менеджер у сфері страхування життя та заощаджень;
- 1466 Менеджер у сфері пенсійного страхування;
- 1467 Менеджер в допоміжній діяльності у сфері фінансів;
- 1468 Менеджер в допоміжній діяльності у сфері страхування;
- 1469 Менеджер в інших видах фінансового посередництва;

- 2320 Викладачі середніх навчальних закладів;
- 2413 Професіонали, зайняті роботою з цінними паперами;
- 2414 Професіонали з питань фінансово-економічної безпеки підприємств, установ та організацій;
- 2441 Професіонали в галузі економіки;
- 341 Фахівці в галузі фінансів та торгівлі;
- 3442 Інспектори податкової служби.

та може займати такі первинні посади:

- 1229.1 Державний інспектор, державний податковий ревізор-інспектор, консультант, начальник відділу (у складі управління), начальник відділу (центральні органи державної влади), начальник відділу управління, начальник управління, начальник державної інспекції, начальник підвідділу, начальник управління;
- 1229.3 Завідувач відділу (місцеві органи державної влади), головний фахівець служби, начальник управління;
- 1229.7 Заступник голови комісії, голова державної комісії (бюро), експерт, інспектор, радник, завідувач відділу, завідувач групи, завідувач консультації, начальник відділу, начальник інспекції;
- 1231 Фінансовий директор, економіст, начальник планово-економічного відділу, начальник фінансового відділу
- 1210.1 Керуючий санацією, ліквідатор підприємств-боржників, розпорядник майна підприємств-боржників
- 131 Директор малого підприємства;
- 1461 Менеджер (управитель) із грошового посередництва
- 1462 Менеджер (управитель) із фінансового лізингу
- 1463 Менеджер (управитель) із надання кредитів
- 1467 Менеджер (управитель) із допоміжної діяльності у сфері фінансів
- 1469 Менеджер (управитель) із фінансового посередництва
- 2411.2 Консультант з податків і зборів
- 2413.2 Професіонал з торгівлі цінними паперами
- 2413.2 Професіонал з управління активами
- 2414.2 Аналітик з питань фінансово-економічної безпеки

- 2414.1 Науковий співробітник (фінансово-економічна безпека підприємств, установ та організацій)
- 2441.2 Економіст з планування, економіст з податків і зборів, економіст з фінансової роботи, консультант з економічних питань, оглядач з економічних питань, економіст з аналізу господарської діяльності, економіст з договірних та претензійних робіт, економіст

Можливості подальшого навчання (опис усіх можливостей для продовження навчання на вищих рівнях).

- Продовжувати навчання за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, а потім - за третім (освітньо-науковим)
- Підвищувати кваліфікацію шляхом навчання, стажування, тренінгів, тощо
- Отримувати додаткову післядипломну освіту.

Стиль викладання, навчання та система оцінювання:

- студентоцентроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, навчання на основі практики у бізнесових та адміністративних підприємствах установах, організаціях тощо); лекції, лабораторні роботи, семінари, практичні заняття в малих групах, самостійна робота на основі підручників та конспектів, консультації із викладачами, підготовка курсових робіт.
- методи оцінювання: екзамени, заліки, тести, практика, контрольні та курсові роботи, реферати, презентації тощо.

Форми атестації здобувачів вищої освіти.

Атестація випускників освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» проводиться у формі двох атестаційних екзаменів: комплексний іспит з економічної теорії і комплексний іспит за фахом та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням освітньої кваліфікації; бакалавр з Фінансів, банківської справа та страхування.

Завідувач кафедри

Глущенко В.В.

Декан економічного факультету

Давидов О.І.